

VÄRDIGHET

VARAR

LÄNGST

**Tottas Bluesband har gjort det.
Med sin tredje LP har dom lyckats fästa sin scenkraft på vinyl.
Efter år och år av turnerande har dom byggt upp en bas och en stor publik. Och vunnit
allt mer respekt bland sina kolleger. Det är Tottas vår i år.**

text: **JENS PETERSON** färgfoto: **TOMAS GIDEN**

Blues.

Suck.

– Nä, nu börjar vi.

– Ja för fan. Här kan vi inte stå.

Totta Näslund och Nicke Ström bökar sig två meter genom folkhopen och når efter en halvtimme fram till scenen i den bunkertrånga danska klubben Holger Danske i Helsingör. Där i källaren gnider sig upprymda danskar och överfärdade svenskar mot varandra i en ändlös vandring mellan bar, bord och toalett.

Vid ett gistet barpiano finns redan Bernt Andersson. Dom tre börjar plocka bland instrumenten och efter en stund hör trummisen Nisse Nordin och gitarristen Bengt Blomgren det och dyker upp nästan från dom djupa källarvalven. Stämmande och pillande och... Tottas sparkar igång kvällens konsert.

Det är första gången hela bandet ses den dan.

tidigare i Mississippi

Blues.

Dom äter skallerormar levande och spelar förtrollad musik, dom sålde sin själ till djävu-

len för att få magin i fingrarna och dom blå ackorden viner ut i natten under fullmånens grymma spotlight. Dom kom upp ur träskan i den amerikanska Södern och spelade på taggrådsstängslen runt slavplantagerna och dom tog med sig den vilda musiken i en bur in i storstäderna. Den sjunde sonen rusar med den tredje modern in i den nionde månaden för att äntligen få lite tur i livet.

Blues.

samtidigt i Norrland

När Thorsten Näslund var femton år träffade han en hård jävel i Köpmanholmen och den hårda jäveln hade snaggat hår och Thorsten han raka skallen ren och klev in i köket där hemma och farmor hon svimma och föll med huvudet i spisen.

Idag, 25 år senare, behöver inte Thorsten och dom andra männen i Bluesbandet klä ut sig eller raka håret för att se hårda ut. Det räcker med att höra dom och deras musik för att känna knytnäven under lammullsvanten.

Totta ser ändå rätt jävlig ut på scen, i ful kavaj och bakåtkammat svettigt hår. Hans blick är beslöjad som en berusad mans och hans röst får hundar att resa raggen och

kvinnor att förälska sig.

Några av dom andra i orkestern har solglasögon när dom spelar, och jag trodde att det var för att se lite hårda ut, rockstjärne/filmstjärnesyndromet. Men en gång på Glädjehuset i Stockholm tar Bengan av sig sina mörka glasögon under en låt... och han ser ännu värre ut! Hans vilda blick stirrar oseende ut i publikhavet när hans fingrar slår fram sprängladdade toner på gitarren.

Han har solglasögon för att skydda publiken, det förstår jag nu. Ibland blir den inre glöden i bandet för stark, och dom måste gömma lite av strålglassen för att inte förblinda publiken. Det räcker med att blända den...

någonstans i Danmark

Tottas Bluesband repar aldrig.

Tottas Bluesband soundcheckar aldrig. Nästan.

Tottas Bluesband reser till spelningarna med SJ:s hjälp. Individuell transport till giggen... det gäller bara att finnas på plats när det är dags att börja. Ibland är Tottas därför en något trögstartad maskin; men dom kom-

► forts.

► TOTTAS RORSMAN

mer alltid upp i varv och när dom gör det. . .
oj, oj, oj.

Deras lägstanivå är hög, högre än dom flesta andra orkestrars. Och det här är ett **band** - det går inte att ta fel på den punkten.

På Holger Danske är det lätt rostigt i början, men med John Fogertys "The Wall" och Stones-låten "No Expectations", två ess från nya LP:n, tar allting fart. Publiken dansar vilt, så vilt det går när man står så tätt att varje rörelse blir ett skamligt förslag. Tomma Hofbuteljer krasas i golvet som eklöv om hösten, men barägar'n verkar inte bry sig.

dessutom

Eftersom Tottas sällan repeterar kommer dom nya låtarna in i bandet i samband med LP-inspelningar. Alla i bandet lyssnar och letar mycket, och dom har gott om bluesplattor hemma allihop. Totta berättar:

-Ibland får alla lägga ner jobb på att gå igenom sina skivor för att hitta låtar som vi kan spela. Ibland är det så att jag får för mig nåt i stunden. För här inne i skallen finns en massa fragm-ent av låtar som jag kommer ihåg sen hemskt länge. Man har hört en del i sitt liv. . .

Ett par låtar på nya plattan 'Combination Boogie' dök bara upp i huvudet i en New York-studio. "See that my grave is kept clean" har funnits i den Näslundska skallen ända sedan han hörde den på Bob Dylans första LP. Under en paus i inspelningen började Totta bara sjunga och. . . pang! så satt den där. "Grinning in your face", en gammal favorit med Son House, kom också rätt ur New York-luften och var från början inte planerad till LP:n.

John Fogertys "The Wall", från soloplattan 1975, presenterade Nicke Ström för bandet som provade, men la ner den. Efter ett tag dök den upp igen och då fungerade allt. Till inspelningen kontaktade Nicke Bob Fogerty för att få den riktiga texten, och det telefonsamtalet slutade med att bröderna Fogerty fick en kassett med Tottas för att höra hur svenskarna låter. Och då skickade dom inte bara texten till "The Wall", utan dessutom "Evil Thing", en låt som funnits som singelbaksida och var med på den outgivna 'Hoodoo'. Tottas satte "Evil Thing" direkt, och fick ett av 'Combination Boogies' bästa spår.

"No Expectations" spelade några av dom i gruppen Varmare än körv på hotellet i Strömstad i somras. Andra låtar på nya albumet är från några av bandets favoritlåtskrivare, som Willie Dixon, J B Hutto och Juke Boy Bonner.

och inte nog med det

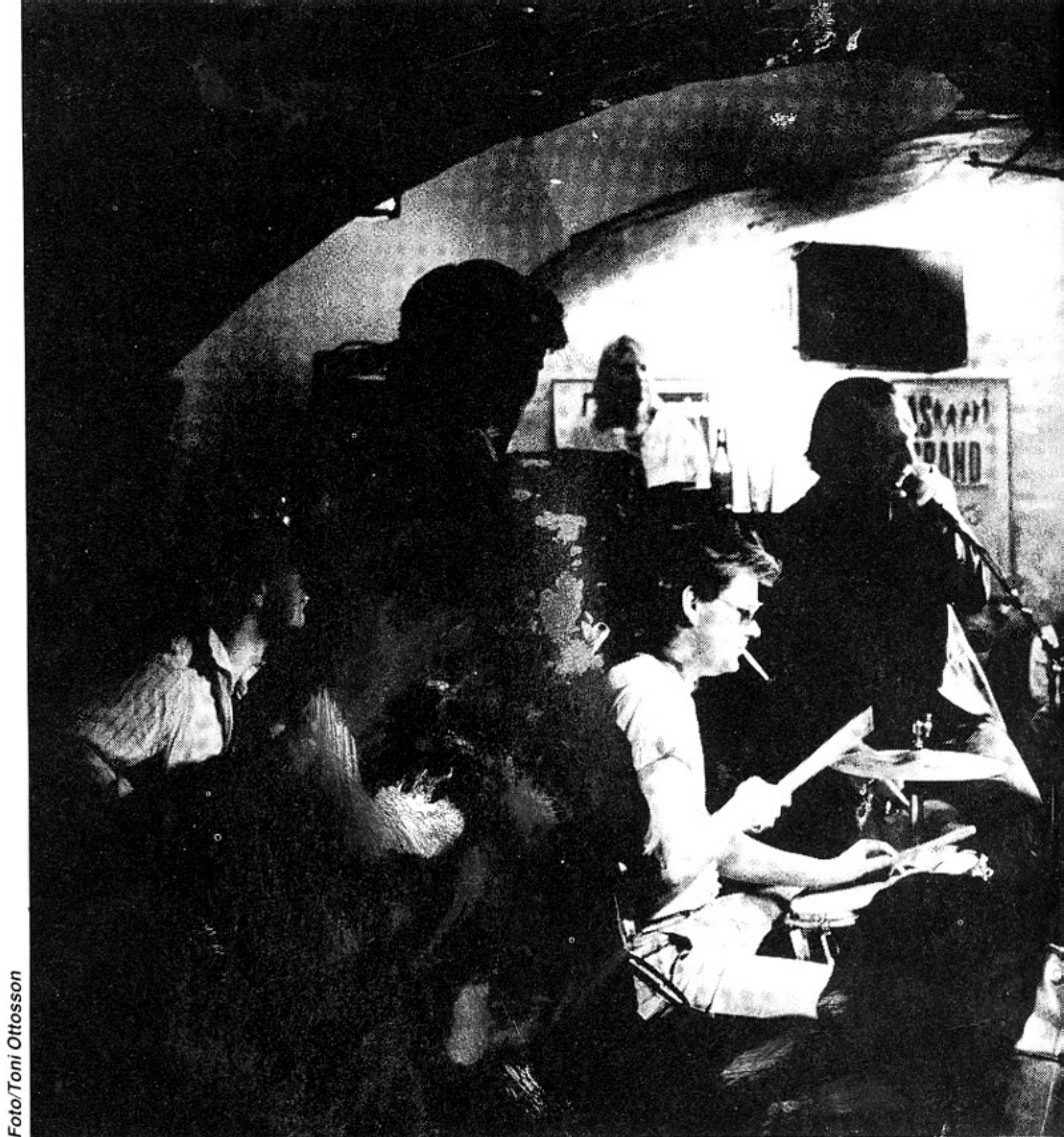
USA var ett sätt att starta om för Tottas Bluesband. Se om det dom gör har någon egen bärkraft. I Sverige kanske dom kan leva på sitt namn och en publik som minns Nynningen och Nationalteaterns rockorkester. Men i USA var det start från noll, inga gamla meriter att leva på, ingen säker publik. . . ingenting annat än den musik dom spelade.

Tottas kunde gå ur USA-äventyret med stolthet. Det höll, det bar bra.

Bandet trivs i rollen som underdog, och är bäst när dom får utmärkelser, blir lite retade.

I perioder blir Totta Näslund trött på det hela, trötta på att sjunga.

-Jo, jag är jävligt trött. Fast det där går upp och ner. Man måste sätta sin verksamhet under starkt sken och granska den, få en pejling på vad man håller på med så att man inte går och fastnar i nåt.

Foto/Toni Ottosson

Tottas Bluesband i källaren Holger Danske i Helsingör. Närbild av sjunde graden?

-Den känslan är starkt utvecklad hos oss alla. Man måste ha ett förhållningssätt som fungerar till det man gör. Jag har mina dubier och Bernt har sina när det kör fast musikaliskt. Det är jävligt nyttigt att fråga sig varför man håller på, och det fungerar många gånger som en motor och gör att man orkar fortsätta.

-Slänger man ut den frågan kan dom andra hjälpa till att svara och ge mig kraft att fortsätta. Nu är jag 40 bast och borta hemifrån jävligt mycket. . . saker trycker på och kommer över en. Då blir det ännu viktigare att inför sig själv kunna försvara det man gör. Är detta bra eller ska jag gå vidare och göra något som är ännu bättre?

och vidare

Blues.

Dom äter skallerormar levande och. . . äh, glöm det. Totta Näslund satt i en TV-panel och stickade en tröja, sitt livs enda, när Tältprojektet presenterades. Och han har en gång vävt en två meter lång matta på 25 timmar, nonstop med hjälp av starkt kaffe.

Männen i Tottas Bluesband verkar ha en väl utvecklad fjantdetektor. Dom reagerar starkt på saker som känns falska eller påklipade, och när talet kommer in på diverse artister som har tuffat till sin image på sistone. . .

-Ohh, stönar Totta. Alltså. . . antingen är man stentuff från vaggan till graven, som jag, och då behöver man inte spöka ut sig. Eller

så är man det inte, det kommer inte inifrån, och då hjälper det inte hur man rufsar till håret.

Ja, ni får själva höra glimten i ögat. Å andra sidan hör jag så många historier om dumskallar som hotats med stryk kring det här bandet att jag undrar hur stora portionerna allvar och självironi är i det där uttalandet.

Till Totta-imaget hör att han brukar vara full på scen, och när jag ser dom på Glädehuset hör jag hur publiken tisslar om dom berusade stegen och den sluddriga blicken. Men jag råkar veta att Thorsten Näslund inte druckit en droppe den dan. . . så varför ser han ut så där?

-Det bara blir så. Jag slappnar av, jag känner mig bekväm i kroppen. Det är frågan om vad jag ska göra på scen när dom andra har solo. . . nu jobbar jag på två saker; dels att sluta röka på scen, dels att släppa mikrofonen när jag sjunger. Jag har alltid hållt i micken.

tidigare, i New York

För första gången är alla i Tottas Bluesband riktigt nöjda med sin LP. Sången låter bättre, gitarren låter bättre. . . ja, allt har blivit bättre och ett skäl till det är teknikern David Ruffo som fick bandet att få nästan samma kraft på skiva som på scen. Amerikansk yrkesstolthet och jävlaranamma, ingen tid för raster eller pizza. . . bara järnet hela tiden.

Blues.

Alla låtar på 'Combination Boogie' är första

”Ska man skriva något själv ska det ha samma sprängverkan som Majakovskij. Eller Ulf Lundell eller Ola Magnell. . . Povel Ramel.”

tillbaka till scen

Bengt Blomgren är Sveriges bästa gitarrist.

Så säger dom. Fler och fler och fler och fler. Och det där är väl inte en viktig rangordning, men allt fler fascinerar av den bluesbleke göteborgaren med den mogna inställningen till instrumentet. Varken solo eller komp, hela tiden bara det som behövs. Hellre i bakgrunden än i någon ansträngd pose, hellre två toner som är rätt än tjugo bara för att briljera.

Han kan vara snabb. Men framför allt kan han vara uttrycksfull och hugga till och få både publiken och medmusikanterna att bara gapa. Bengan är den här musiken förkroppsligad, precis som Totta Näslund är det.

Jo, Bengan tar av sig solglasögonen på konserten och dom hjärtsvaga skräms; ånkorna gråter och barnen snyftar efter bröd. Två skåningar som inte tål så mycket kräks uppgivet i en papperskorg medan dom giftiga gitarrtonerna river loss puts från väggarna.

Blues.

och i den fina världen

Springsteen kan spela på jättearenan nya Ullevi med äran i behåll. Tåström i Imperiet kan ställa upp på radiointervjuer utan att sälja sig. Tottas kan spela på Café Opera utan att det blir fel.

Frågan är inte bara vad man gör utan hur man gör det. En del artister klarar övergången från källarplanet till dom stora lokalerna utan att förlora sin heder på vägen.

Tottas Bluesband har blivit stora, och när dom spelar på Café Opera en söndagskväll är det många som vill jamma med dom. Men dom kan behålla sin ära även i sådana sammanhang utan att tappa sin trovärdighet, även om kvällens enda stora ögonblick kommer när Bengan Blomgren, i ilska mot hela situationen, river iväg ett ilsket gitarrsolo som får kristallkronorna att glöda.

senare, i Danmark

Det är kallt i Danmark, och i gatukorsningarna ligger omkullhalkade brevbärare i drivor, tagna i bakhåll av aprilsnön. Det är storstrejk och demonstrationer och hamstring i spritfärerna av törstiga svenskar. Men nere i källaren Holger Danske värmer gemytet och svetten och röken.

Totta dricker mineralvatten, och det spränger fram i svettgeysrar ur pannan på honom, som vätskedroppar ur färsk nitroglycerin.

—Vi ska nu visa hur man spelar rock'n'roll, säger den milt leende sångaren och när låten drar igång exploderar publiken. Tempot dras ner igen på "Bring it on home" som siktar direkt under bältet, och rummet känns fyllt av raglande, buffande, knuffande, stötande tjejer.

Det är ett band som har förmågan att pusha varandra. Om det sviker i första set kan Bernt Andersson skälla ut dom andra, och dom reser sig magnifikt ur askan. Ett stolt och ståtligt band, ett gäng med värdighet. I tredje perioden är dom alltid som ryssarna i hockey. . . Tottas slår dom flesta på konditionen efter fyrtimmars konserter i Staterna.

Tottas Bluesband ska man se för att förstå.

—Ett fyrfaldigt leve för den fysiska musiken, den leve! säger Totta och bandet sätter full fart i "Too late". Medan musikerna avslutar låten utan sång, tar Thorsten fram sin ytterrock som legat och sovit i ett hörn av scen och gör sig beredd att gå. Men publiken ger sig inte så lätt.

Applåd! Applåd! Applåd!

—Ja. ia. ia. Då spelar vi en luon låt för att runda av det hela så får ni sluta tjöta sen. Är vi överens?

Nja, publiken vill inte riktigt ge sig. . . några låtar till vill den allt ha. Men till slut är ändå allt över, och Totta ger en sista mild uppmaning:

—Nu applåderar ni orkestern när vi går ut. Det ska vara snyggt och värdigt.

en stund senare

Nu har Tottas Bluesband gjort tre LP-skivor. Nu har dom grävt djupt i låtlagen för att hitta sånger som passar, för att hitta texter dom bottnar i och som Totta kan stå för. Dom har turnerat i USA fyra gånger, och visat för sig själva att det dom gör håller.

Det är musiker som inte vill stanna upp, utan hela tiden gå vidare.

Totta Näslund.

—Vad man ibland efterlyser hos sig själv, nu när man kommit upp i 40 år, är att man lika lätt ska kunna ge sig iväg på en resa igen. Hela min karriär är för mig bara en serie lyckliga omständigheter, det är slumpen som gör att man är den man är. Vad jag också orkat med är att bryta upp; jag lämnade Nynningen, jag lämnade Nationalteatern.

—Då hade jag inget annat att gå till, men jag satt ändå inte och åltade det utan stack bara. Men man önskar sig själv och sitt liv att man alltid ska ha den kraften att sticka iväg. Inte vara rädd. Jag tror inte att jag gick under om jag skulle lägga ner detta.

—Men en liten osäkerhetskänsla är det. Nu när vi håller på har man i alla fall sin usla månadslön. . . den kommer trots allt.

Många av låtarna som Tottas spelar har bandet gjort om från originalen. Det gäller att hitta sånger som ska vara så att man . . . nästan skrivit dom själv.

—Men därifrån till att skriva - det är jävligt långt. För då måste man ha något att berätta.

Är det en hämsko att ni hört så mycket, spärrar det?

—Ja, det tror jag. Man blir jävligt sparsmakad av allt man hört. Ska man göra något själv ska det ha samma sprängverkan som Majakovskij, minst. Om du förstår vad jag menar. Eller Ulf Lundell.

—Eller Bruno K Öijer, skjuter Nicke Ström in. Povel Ramel.

—Ola Magnell, som jag tycker är jävligt bra. Och får man inte ur sig det, då kan det kvitta. Det får bli nåt ditåt. Så mycket får det till att explodera i huvudet först innan det kommer något på papper.

Så det här ni gör nu känns som en begränsning? Steget under dom riktiga fullträffarna.

—Grejen är att det blir svårare och svårare att hitta låtar. Det pekar mot att det blir värre. Och den dan man inte hittar fler låtar. . . då får man antingen skriva själv.

—Eller. . . så blir det tyst.

tagningar i studion. Alla låtar. I några fall gjordes fler än ett försök att fästa musiken på band, men i samtliga fall användes ändå den första. Den var bäst.

Det fanns flera låtar som prövades i studion, men många spolas snabbt.

—Det går en åtta takter och. . . det är sågning direkt. Man hittar inte ett adekvat uttryck för den låten.

Materialet avgör vilka instrument som ska vara i förgrunden. Utvecklingen i Tottas har gått från Hammondorgel till elpiano till munspel, och Bernt Anderssons vilda blåsande har blivit en viktig ingrediens i scenbilden.

Studs på! Andersson.

reklampaus

En av de senaste årens absolut bästa låtar är Robbie Robertsons "Between trains", sorgligt undängömd på soundtracket till 'King of Comedy'. Och när jag än en gång hör den med större delen av The Band bakom Robertson, tycker jag att det låter som en låt om Totta, som gjord för Näslunds stämna:

*"I aint no cowboy
I just look like one
And I aint no prisoner
But I'm on the run from these chains
And I'm just between trains"*

*I aint a loner
I just work alone
There aint no place
Where theres a home I could claim
And I'm still between trains"*